

[Bjørn Elmquist]

betalingsstandsningens forløb, og det er godt, at dette lovforslag reparerer på den mangel, der åbenbart har været gældende her.

De foreslåede begrænsninger i modregningen for det offentlige vedkommende over for det bo, der er i betalingsstandsning, er en god idé, mener også vi. Vi har ganske vist hæftet os ved, at der forudses et provenutab på op til 20 mill. kr. for det offentlige om året, men på den anden side er det vores indtryk og i hvert fald vores håb og forventning, at disse 20 mill. kr. vil blive sparet ind igen mange gange, nemlig derved, at der er færre mennesker, som på grund af betalingsstandsningen og konkursen bagefter bliver arbejdsløse, og der er færre kreditorer, som vil miste deres krav totalt. Vi tror, at dette er noget, der bærer fremad; det er en mulighed, en konstruktiv mulighed, i reglerne om betalingsstandsning, som vi kan tilslutte os.

Med hensyn til gældssanering i og uden for konkurs er der jo tale om en nyskabelse. Det er rigtigt, at man hermed bryder med princippet om, at hvis man har påtaget sig en gæld og skylder nogle penge væk, skal man betale dem, medmindre der senere hen bliver en forældelse af kravet eller der bliver en eftergivelse fra kreditor. Det bliver der ikke tale om i disse nye tilfælde. Her bliver der tale om, at en domstol kan gå ind og sige, at selv om denne mand eller dame faktisk skylder så og så mange penge væk, så skærer vi halvdelen eller et andet beløb fra. Det er en nyskabelse, og der er nok mange, der føler, at hermed angriber vi nogle af de fundamentale principper, som må ligge til grund i et retssamfund. På den anden side mener vi, at der er indbygget så mange garantier i den ny ordning, at det ikke vil hjælpe spekulanter, ikke vil hjælpe professionelle skyldnere. Det vil ikke gøre det muligt for dem på forhånd at kalkulere med, at de såmænd nok skal gå hen og få gældssanering.

I den sammenhæng er det af helt central betydning, at der lægges op til en skønsæsig beføjelse hos de enkelte skifteretter og søg og handelsretten i København. Der er ingen, der på forhånd kan vide med sikkerhed, når man indgår en aftale, som man skylder nogle penge på, at man senere hen kan gå hen og få disse penge eftergivet. Der er tale om, at skyldneren får en aktiv oplysningspligt, og der vil i praksis blive stillet strenge bevis-

mæssige krav. Dette synes vi er ganske afgørende, når vi drøfter disse ting.

Et enkelt spørgsmål blev drøftet specielt meget under den tidligere førstebehandling, nemlig spørgsmålet om de 1.500 kr., der skal erlægges ved en sags start. Vi kan godt se, at det er – det kan i hvert fald udlægges sådan – som om man hermed spænder ben for den skyldner, som sidder i gæld op til halsen, og som på ingen måde kan komme med 1.500 kr. for at få startet sin sag. På den anden side, bare at sige, at alle og enhver kan gå ind og gratis bede om en gældssanering, det kan vi heller ikke leve med, for det vil måske føre til en uacceptabel belastning af systemet. Derfor ville vi fra venstres side godt have, at vi i udvalget så lidt nærmere på nogle muligheder. Måske kunne man indbygge en fri proces-lignende ordning heri, sådan at man lagde op til den enkelte domstol, den enkelte skifteret, undervejs i sagen at afgøre, om der skal erlægges et gebyr. Den første beslutning herom skal måske træffes på et forholdsvis tidligt tidspunkt, så man på forhånd ved, om det bare er en, der er ude på at belaste systemet, eller der er noget at hente. Jeg håber meget, at der hos justitsministeren kan ses positivt på disse ideer.

Leif Hermann (SF):

De problemstillinger, vi skal tage stilling til i forbindelse med det foreliggende lovforslag, er så at sige klassiske i den kapitalistiske økonomi. Det drejer sig om sanering af uundgåelige gældssituationer, som opstår både for virksomheder og for enkeltpersoner som følge af den noget anarkistiske natur, der er så karakteristisk for økonomien.

Om betalingsstandsningsafsnittet af lovforslaget skal jeg sige, at der er ganske mange og særdeles vanskelige balanceproblemer at løse, der er ganske mange hensyn, der skal tages – først og fremmest hensynet til, at en betalingsstandsning reelt skal udgøre et forsøg på at få virksomheden på fode igen og dermed sikre de arbejdspladser, der måtte være. Det er indtrykket, at forslaget i så henseende rummer klare forbedringer, idet man begrænser adgangen til udlæg og andre rådighedsbegrænsninger over de aktiver, der netop kan danne kernen i en rekonstruktion af virksomheden. Der er også efter vores op-